

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 383/2023-63

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Korytár, s. r. o., Sladovnícka 13, Trnava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 33Cb/71/2016 zo 14. decembra 2017 o vylúčení verejnosti, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 33Cb/71/2016 a jeho rozsudku zo 14. decembra 2017, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 1Cob/144/2018 a jeho rozsudku z 29. novembra 2018 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 4Obdo/36/2019 a jeho uzneseniu z 31. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia

- základných práv podľa čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 33Cb/71/2016 zo 14. decembra 2017 o vylúčení verejnosti (ďalej aj „uznesenie o vylúčení verejnosti“),
- základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, (základného) práva na prejednanie vecí pred nezávislým súdom podľa čl. 46 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom okresného súdu č. k. 33Cb/71/2016 zo 14. decembra 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1Cob/144/2018 z 29. novembra 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4Obdo/36/2019

z 31. mája 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“, spolu ďalej len „napadnuté rozhodnutia“),

- základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 33Cb/71/2016, postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 1Cob/144/2018 a postupom najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 4Obdo/36/2019.

2. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie, odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, priznať jej finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania. Podaniami doručenými ústavnému súdu 10. marca 2022, 22. decembra 2022, 2. augusta 2023 a 9. augusta 2023 sťažovateľka svoju ústavnú sťažnosť argumentačne doplnila a navrhla zabezpečenie dôkazov.

II.

Skutkové východiská

3. Dňa 20. septembra 1996 bola uzatvorená zmluva o odplatnom prevode akcií medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „FNM“ alebo „fond“) ako predávajúcim a obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „[REDAKOVANÉ]“, alebo „kupujúci“), ako kupujúcim. Predmetom zmluvy o prevode akcií bol odplatný prevod 3 105 450 ks akcií emitenta [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „[REDAKOVANÉ]“), v menovitej hodnote jednej akcie 1 000 Sk vo vlastníctve FNM v prospech kupujúceho. V zmysle čl. VII ods. 1 písm. b) zmluvy o prevode akcií si zmluvné strany dohodli, že kupujúci sa zaväzuje „... do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti zmluvy o odplatnom prevode akcií kúpou presadiť vydanie akcií obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] so sídlom v [REDAKOVANÉ] v rozsahu minimálne 15 % jej základného imania tak, aby všetci zamestnanci obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] so sídlom v [REDAKOVANÉ] mali možnosť tieto akcie nadobudnúť. Zmluvné strany sa dohodli, že za nesplnenie tohto záväzku zaplatí kupujúci predávajúcemu zmluvnú pokutu vo výške 10.000.000,- Sk, a to v lehote stanovenej predávajúcim.“. Menný zoznam zamestnancov tvoril súčasť privatizačného spisu. Uzatvorením dodatku č. 1 zo 16. decembra 1997 (ďalej len „dodatok č. 1“) a dodatku č. 2 z 10. mája 2006 (ďalej len „dodatok č. 2“ spolu ďalej len „dodatky“) k zmluve o prevode akcií došlo k prolongácii povinnosti presadiť vydanie akcií zamestnancom. V dodatku č. 2 sa zmluvné strany navyše dohodli, že zaplatením sumy odstupného vo výške 10 000 000 Sk zo strany kupujúceho dôjde k zániku tohto záväzku.

4. Uzatvoreniu zmluvy o prevode akcií predchádzalo uznesenie Prezídia FNM z 12. septembra 1996, ktorým bolo vydané rozhodnutie č. 574/1996 o priamom predaji akcií [REDAKOVANÉ] v prospech kupujúceho (ďalej len „rozhodnutie o privatizácii“). Jeho vydaním došlo k rozhodnutiu o privatizácii v súlade so zákonom č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o veľkej privatizácii“). Rozhodnutie o privatizácii obsahovalo: označenie kupujúceho (bod 1), kúpnu cenu (bod 2), platobné podmienky (bod 3) a ďalšie podmienky (bod 4), v rámci ktorých je pod písm. c) stanovená aj podmienka pre kupujúceho do šiestich mesiacov od účinnosti zmluvy o odplatnom prevode akcií kúpou

presadiť vydanie akcií [REDACTED], v rozsahu minimálne 15 % jej základného imania tak, aby všetci zamestnanci [REDACTED] mali možnosť nadobudnúť tieto akcie.

5. Sťažovateľka ako bývalá zamestnankyňa [REDACTED] a občianske združenie [REDACTED] (ďalej aj „žalobca 2“ alebo „[REDACTED]“), ktorého cieľom je podpora spoločného postupu pri uplatňovaní práv bývalých zamestnancov [REDACTED] priznaných zmluvou o prevode akcií (spolu ďalej aj „žalobcovia“), sa žalobou doručenou okresnému súdu 11. mája 2016 domáhali proti 1) [REDACTED] (ďalej len „žalovaný 1“), 2) [REDACTED], 3) [REDACTED] (ďalej len „žalovaný 3“), ako právnenému nástupcovi FNM, aby okresný súd uložil povinnosť žalovanému 1 ako akcionárovi [REDACTED], hlasovať za zvýšenie základného imania [REDACTED], a [REDACTED], povinnosť zvýšiť svoje základné imanie, a tiež aby žalovanému 1 a [REDACTED], uložil povinnosť bezodplatne previesť po jednej akcii spoločnosti [REDACTED], na každého žalobcu. Zároveň sa žalobcovia domáhali určenia dôvodnosti základu ich nárokov „z titulu náhrady škody spočívajúcej v hodnote akcií a ušlých dividendách“. Žalobcovia žalobou uplatnené nároky odvodzovali od porušenia povinnosti spoločnosti [REDACTED], stanovenej v rozhodnutí o priamom predaji akcií a v nadväznosti na to v zmluve o prevode akcií.

6. Okresný súd uznesením z 19. septembra 2016 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému 1 ako majoritnému akcionárovi spoločnosti [REDACTED], vykonávať hlasovacie práva spojené s akciami emitenta na valnom zhromaždení spoločnosti [REDACTED], alebo iným spôsobom vykonávať hlasovacie práva spojené s akciami emitenta – spoločnosti [REDACTED], o schválení návrhu zmluvy o cezhraničnom zlúčení spoločnosti [REDACTED], a spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „neodkladné opatrenie“). Krajský súd uznesením č. k. 1Cob/268/2016-357 z 23. decembra 2016 zmenil uznesenie okresného súdu o neodkladnom opatrení tak, že návrh na jeho nariadenie v celom rozsahu zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia zo zmluvy o prevode akcií nenadobudli také práva, ochrana ktorých by vyžadovala poskytnutie dočasnej ochrany súdom, a nie sú nositeľmi žiadneho hmotnoprávneho nároku, ktorého prípadná exekúcia by mohla byť ohrozená.

7. Sťažovateľka a žalobca 2 sa s poukazom na ich písomnú dohodu z 26. septembra 2016, ktorou bola zrušená zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá medzi nimi 12. novembra 2014, predmetom ktorej bolo okrem iného postúpenie časti nárokov sťažovateľky (postupkyne) na [REDACTED] (postupníka), v dôsledku ktorej sa sťažovateľka mala opäť stať nositeľkou všetkých žalobou uplatnených hmotnoprávnych nárokov, návrhom z 5. októbra 2016 domáhali, aby okresný súd rozhodol tak, že do konania pripúšťa na miesto žalobcu 2 vstup sťažovateľky. Zároveň sťažovateľka a žalobca 2 s poukazom najmä na zmluvu o postúpení pohľadávky uzavretú 27. septembra 2016, predmetom ktorej bolo medzi inými postúpenie nárokov uplatňovaných žalobou, a to od sťažovateľky (postupkyne) na občianske združenie [REDACTED] (ďalej len „združenie [REDACTED]“), ako postupníka, v dôsledku čoho sa združenie [REDACTED] malo stať nositeľom všetkých žalobou uplatnených hmotnoprávnych nárokov, sa návrhom z 5. októbra 2016 domáhali, aby okresný súd rozhodol tak, že pripúšťa do konania na miesto sťažovateľky združenie [REDACTED].

8. Následne združenie [REDAKOVANÉ] s poukazom na ďalšie zmluvy o postúpení pohľadávok (v počte 231 kusov) uzatvorených medzi ďalšími už bývalými zamestnancami [REDAKOVANÉ] (postupcami) a ním (postupníkom), predmetom ktorých bolo postúpenie ich domnelých nárokov vyplývajúcich z porušenia povinnosti [REDAKOVANÉ], vydať zamestnanecké akcie, návrhom z 28. októbra 2016 navrhol, aby okresný súd rozhodol o pripustení zmeny (rozšírenia) žaloby o tieto ďalšie nároky. Okresný súd uznesením (vydaným súdnym úradníkom) z 27. februára 2017 rozhodol o pripustení zmeny žaloby.

9. Vzhľadom na skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] (pôvodný žalovaný 2, pozn.), 1. novembra 2016, t. j. po doručení žaloby okresnému súdu, zanikol cezhraničným zlúčením so spoločnosťou [REDAKOVANÉ], okresný súd uznesením z 27. apríla 2017 rozhodol tak, že v konaní (o žalobe) pokračuje s jeho právnym nástupcom, t. j. so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný 2“).

10. V napadnutom konaní vedenom okresným súdom sa 14. decembra 2017 uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bola okrem iného uznesením vylúčená verejnosť a uznesením boli zamietnuté návrhy na pripustenie zmeny na strane žalobcu doručené okresnému súdu 5. októbra 2016. Následne okresný súd sťažnosťou napadnutým rozsudkom žalobu v celom rozsahu zamietol, keď konštatoval, že žalobcovia nemajú aktívnu vecnú legitimáciu na podanie žaloby, keďže neboli účastníkmi zmluvy o prevode akcií, teda nie sú nositeľmi hmotných práv z nej plynúcich. Aj v prípade, ak by žalobcovia boli v spore aktívne legitimovaní, prihliadol by na vznesenú námietku premlčania, keďže žalobcovia nepreukázali, že jej uplatnenie je v rozpore s dobrými mravmi.

11. Proti rozsudku okresného súdu žalobcovia podali odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd sťažnosťou napadnutým rozsudkom, ktorým rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

12. O dovolaniach žalobcov rozhodol najvyšší súd sťažnosťou napadnutým uznesením, ktorým dovolanie sťažovateľky ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

III.

Argumentácia sťažovateľky

13. Sťažovateľka namieta porušenie svojho práva na slobodu prejavu a práva na informácie (čl. 10 dohovoru a čl. 26 ústavy), keď okresný súd rozhodol o vylúčení verejnosti v rozpore s § 176 ods. 2 CSP, čím bolo zároveň porušené aj jej právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Súčasne tým zasiahol do označených práv ďalších prítomných členov občianskeho združenia [REDAKOVANÉ], ktorí postúpili svoje nároky na združenie [REDAKOVANÉ] a ktoré aj boli predmetom napadnutého konania. Okresný súd vydal uznesenie o vylúčení verejnosti z konania bez písomného vyhotovenia a bez akéhokoľvek zdôvodnenia v zápisnici o pojednávaní. Súdny spis neobsahoval žiadne informácie ani dokumenty o majetkových pomeroch žalovaného 1, preto predmetom konania neboli utajované skutočnosti ani informácie týkajúce sa obchodného tajomstva žalovaných a ani skutočnosti chránené podľa osobitného predpisu. Informácie týkajúce sa obdobia privatizácie [REDAKOVANÉ], ktoré boli predmetom konania, sú verejne dostupné.

14. Porušenie práv sťažovateľky na súdnu ochranu a na spravodlivý proces spočíva v zásadných porušeníach procesných ustanovení CSP, najmä vydaní nezákonného rozhodnutia o vylúčení verejnosti, v arbitrárnosti záveru o viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu v konaní o neodkladnom opatrení, ktorý akceptovali krajský súd aj najvyšší súd, v nedoručovaní podaní žalovaných sťažovateľke pred pojednávaním.

15. K porušeniu práva na prejednanie veci pred nezávislým súdom došlo z dôvodu, že k prejednaní a rozhodnutiu veci došlo pred zaujatými sudcami (okresného súdu a krajského súdu), ako aj z dôvodu podozrení z manipulácie pri pridelení vecí (rovnakému) odvolaciemu senátu, ktorý rozhodoval o neodkladnom opatrení aj o veci samej.

16. Porušenie rovnosti účastníkov konania spočíva podľa sťažovateľky v nedôvodnom zamietnutí všetkých ňou predložených návrhov na vykonanie dokazovania, v odmietnutí jej návrhov na vypočutie účastníkov konania, ktorí ani neboli prítomní na pojednávaní, vo vyhovení žiadosti všetkých žalovaných o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní bez vážnych dôvodov.

17. K porušeniu práv sťažovateľky malo dôjsť aj odňatím možnosti konať pred súdom žalobcovi 2, ktorému sa neumožnilo zúčastniť sa pojednávania na okresnom súde, ako aj v odňatí možnosti konať pred súdom združeniu [REDAKOVANÉ], keď okresný súd vyhovel jeho návrhu na zmenu žaloby, avšak nepripustil jeho vstup do konania.

18. V neposlednom rade k porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivý proces malo dôjsť aj nesprávnym právnym posúdením nárokov sťažovateľky, ktoré je ústavne neakceptovateľné a ktoré zásadným spôsobom popiera zmysel a účel právnych predpisov aplikovateľných na daný prípad. Právne posúdenie nárokov sťažovateľky zo strany porušovateľov je v rozpore s ustanoveniami § 50 a ďalšími ustanoveniami Občianskeho zákonníka, s kogentnými ustanoveniami zákona o veľkej privatizácii (§ 10) ako predpisu verejného práva a s ustálenými právnymi názormi dovolacieho súdu k interpretácii jeho ustanovení a v rozpore s nálezom ústavného súdu č. k. PL. ÚS 1/96 o kompetencii vlády Slovenskej republiky schvaľovať podmienky privatizácie (konkrétne o nemožnosti zmeny podmienok privatizácie).

19. Sťažovateľka uvádza skutkové okolnosti priebehu privatizácie [REDAKOVANÉ] a jej právne aspekty, pričom poukazuje na znenie § 10 ods. 12 zákona o veľkej privatizácii (účinného do 10. decembra 1996, pozn.), v zmysle ktorého rozhodnutie o privatizácii po 11. decembri 1996 nebolo možné zmeniť.

20. Zmluva o prevode akcií okrem práv a povinností zmluvných strán (predávajúceho a kupujúceho) upravovala aj práva zamestnancov [REDAKOVANÉ] (celkom 3948 zamestnancov) na nadobudnutie zamestnaneckých akcií [REDAKOVANÉ]. Tieto práva vyplývali zamestnancom [REDAKOVANÉ] aj z rozhodnutia o privatizácii. Zmluvu o prevode akcií treba posudzovať ako zmluvu v prospech tretieho (§ 50 Občianskeho zákonníka) a priamo aplikovať ustanovenia zákona o veľkej privatizácii. Právo na vydanie akcií vzniklo sťažovateľke akceptačným prejavom vôle, v danom prípade podaním žaloby, a od tohto okamihu došlo aj k začatiu plynutia premlčacej doby. Sťažovateľka bola aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby, pretože podaním žaloby jej vzniklo hmotné právo na vydanie akcií. Záver porušovateľov o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie sťažovateľky vychádza z nesprávnej aplikácie § 391 ods. 2 CSP, pretože okresný súd nebol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie

sťažovateľky uvedenom v uznesení o zamietnutí neodkladného opatrenia. V danom prípade nedošlo k zrušeniu meritórneho rozhodnutia a vráteniu veci na nové konanie.

21. Podľa sťažovateľky napadnuté rozhodnutia sú arbitrárnymi, svojvoľnými rozhodnutiami bez akéhokoľvek právne relevantného zdôvodnenia, dodatočne doplneného odvolacím súdom. Konajúce súdy sa vôbec nezaoberali podstatnými skutkovými okolnosťami privatizácie ■■■. Žalovaní 1 a 2 si boli vedomí opakovaného porušovania záväzku vydať zamestnanecké akcie a zaplatením zmluvnej pokuty 17. augusta 1999 došlo k uznaniu tohto záväzku. Obsahom dodatku č. 2 bolo právo kupujúceho zrušiť zmluvu na základe odstupného 10 000 000 Sk. Odstupné je inštitút, následkom ktorého je zrušenie celej zmluvy od počiatku, nielen zániku niektorej z povinností vyplývajúcej zo zmluvy. K zaplateniu odstupného nedošlo, čo súdy nijako skutkovo nezisťovali v rozpore s návrhmi sťažovateľky na dokazovanie. Dodatok č. 2 bol podpísaný bez predchádzajúceho súhlasu Prezídia FNM, teda v rozpore s Kompetenčným poriadkom, v dôsledku čoho je absolútne neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Ďalším dôvodom neplatnosti dodatku č. 2 je rozpor s § 10 ods. 12 zákona o veľkej privatizácii (o nemožnosti zmeny privatizačných podmienok), ako aj právny názor ústavného súdu uvedený v náleze č. k. PL. ÚS 1/96.

22. Vznesenie námietky premlčania zo strany žalovaných 1 a 2 je s prihliadnutím na osobitosti prípadu zneužitím práva na úkor bývalých zamestnancov ■■■ čo predstavuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. K premlčaniu práva nemohlo dôjsť, pretože premlčacia lehota nezačala ani plynúť z dôvodu nevykonania akceptačného prejavu vôle sťažovateľky so zmluvou o prevode akcií, ku ktorému došlo až v roku 2016 podaním žaloby.

23. V napadnutých rozhodnutiach sa porušovatelia nevysporiadali so zásadnou predbežnou otázkou, podstatnou pre posúdenie nárokov sťažovateľky, a to otázkou, či je zmluva o prevode akcií pre opakované porušenie povinností kupujúcim zrušená, a teda či sťažovateľke patrí nárok na vydanie akcií, prípadne nárok na náhradu škody, čo zakladá arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí.

24. Na základe § 15 ods. 4 zákona o veľkej privatizácii fond ručí za splnenie záväzkov nadobúdateľom privatizovaného majetku. Keďže kupujúci porušil povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o prevode akcií, sťažovateľka a bývalí zamestnanci ■■■ sú oprávnení domáhať sa svojich nárokov nielen od spoločnosti ■■■, ale aj od žalovaného 3 (právneho nástupcu fondu, pozn.) z titulu zákonného ručenia.

25. Porušovatelia neaplikovali právne normy zákona o veľkej privatizácii na daný prípad, keď posudzovali právne vzťahy výlučne ako súkromnoprávne vzťahy. Právna úprava zákona o veľkej privatizácii má verejnoprávnu povahu a kogentný charakter, pričom neumožňovala prijať zmenu podstatných podmienok privatizácie následnými dodatkami k privatizačnej zmluve. Z uvedeného vyplýva, že v žiadnom prípade nemohlo dôjsť k platnému zániku práv sťažovateľky a iných zamestnancov na vydanie akcií na základe dodatkov k zmluve o prevode akcií, ktoré navyše neboli schválené v orgánoch fondu. Spoločnosť ■■■ porušila aj ďalšiu podstatnú podmienku privatizácie, a to je zaplatenie kúpnej ceny za privatizovaný majetok. V danom prípade došlo k zmene spôsobu zaplatenia kúpnej ceny v rozpore s prijatým rozhodnutím o privatizácii.

26. Uzatvorenie dodatkov k zmluve o prevode akcií je v rozpore s kogentnými normami zákona o veľkej privatizácii, kde dvaja členovia orgánu fondu svojvoľne a zjavne po dohode so žalovaným 1 podpísali dodatky, ktorých cieľom je zmena podstatných podmienok privatizácie v prospech žalovaných 1 a 2 a v neprospech verejného záujmu, ktorým je naplnenie hospodárskej a sociálnej politiky štátu, ktorý sa primárne mal sledovať v procese veľkej privatizácie.

27. Sťažovateľka namieta, že vo veci rozhodovali vylúčení sudcovia – na okresnom súde JUDr. Moťovská Dobošová a na krajskom súde odvolací senát JUDr. Haitovej. V súdnom spise je viacero záznamov o nahliadaní do spisu zo strany vyšetrovateľov NAKA, čo vyvoláva aj pochybnosti o nátlaku na konajúceho sudcu okresného súdu. Sťažovateľka má pochybnosti o manipulácii prideľovania dvoch odvolacích konaní jednému odvolaciemu senátu JUDr. Haitovej – pri rozhodovaní o návrhu na neodkladné opatrenie aj o veci samej. Sťažovateľka namietala zaujatosť JUDr. Moťovskej Dobošovej, námietke zaujatosti nebolo vyhovené. Sťažovateľka sa v neskoršom období dozvedela aj o obsahu komunikácie [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] označenej ako „[REDAKOVANÉ]“, ktorú z objektívnych dôvodov nevedela predložiť v čase podania dovolania (5. marca 2019), tento dôkaz predložila až následne vo svojich vyjadreniach. Najvyšší súd sa odmietol uvedeným dôkazom zaoberať napriek skutočnosti, že sťažovateľka namietala vylúčenie sudcov v zákonnej lehote na podanie dovolania. Podľa sťažovateľky z uvedeného dôkazu vyplýva, že rozhodovacia činnosť okresného súdu a krajského súdu bola ovplyvňovaná viacerými osobami vrátane [REDAKOVANÉ], a to v prospech žalovaného 1 a ním ovládaných spoločností, preto žiada ústavný súd, aby sa uvedeným dôkazom zaoberal.

28. Sťažovateľka tiež poukazuje na prieťahy v konaní, ktoré trvalo od podania žaloby až po vydanie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu viac ako päť rokov, pričom ona sama žiadne prieťahy v konaní nespôsobila. Súdne konanie sa podľa nej vyznačovalo skutkovou, právnou a procesnou zložitou.

29. Porušenie práva na majetok a na ochranu majetku sťažovateľka odvodzuje od skutočnosti, že z rozhodnutia o privatizácii a zo zmluvy o prevode akcií jej vznikol nárok na nadobudnutie zamestnaneckých akcií, pričom zákon o veľkej privatizácii neobsahuje dostatočné prostriedky právnej ochrany práv priznaných zamestnancom. Preto sa domáha ochrany na ústavnom súde.

30. Sťažovateľka navrhuje odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, keďže má dôvodnú obavu, že okresný súd, tak ako aj v rozhodovaní vo veci samej, bude postupovať podľa neopodstatnených návrhov právnych zástupcov žalovaných a prizná protistrane trovy konania vypočítané z tarifnej hodnoty, ktorá nie je reálna a logicky zdôvodnená.

31. V doplnení ústavnej sťažnosti doručenom 10. marca 2022 sťažovateľka žiadala o nariadenie pojednávania a o vykonanie dokazovania komunikáciou „[REDAKOVANÉ]“ a výsluchom označených sudcov, ktorých mená sú uvádzané v komunikácii.

32. V doplnení z 22. decembra 2022 sťažovateľka uviedla, že pridelenie veci odvolaciemu senátu krajského súdu nebolo vykonané náhodným výberom pomocou programových prostriedkov spravovaných Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), a to vzhľadom (i) na obsah výpovede spolupracujúceho obvineného [REDAKOVANÉ], z obsahu ktorej vyplýva, že predseda krajského súdu ponúkal úplatok 300 000 eur za urgentné predloženie odvolaní

proti uzneseniu o neodkladnom opatrení odvolaciemu súdu, (ii) a na manipuláciu v súdnom spise, kde bol neznámou osobou dodatočne vytrhnutý kompletný spisový prehľad, boli vytrhnuté dve potvrdenia o náhodnom pridelení veci odvolaciemu senátu a prečíslované strany. Uvedené sťažovateľka zistila pri nahliadnutí do súdneho spisu 31. októbra 2022 a 2. novembra 2022. Sťažovateľka má k dispozícii z nahliadania do spisu (v minulosti) potvrdenia o pridelení konaní odvolaciemu senátu, z ktorých vyplýva, že v odvolacom konaní o neodkladnom opatrení, ako aj vo veci samej sa nezhodujú časy pridelenia veci senátom krajského súdu, ktoré sú uvedené na potvrdeniach vyhotovených pri nahliadaní do spisu, s časmi uvedenými v informačnom systéme spravovanom ministerstvom. Tieto časy musia byť rovnaké, ako vyplýva z vlastných zistení sťažovateľky, ktoré navyše potvrdilo ministerstvo ako správca centrálného informačného systému súdneho manažmentu. Sťažovateľka disponuje aj potvrdením o pridelení veci dovolaciemu senátu najvyššieho súdu, z ktorého je zrejmé, že potvrdenie v spise obsahuje iný čas náhodného pridelenia veci, ako je čas uvedený v informačnom systéme, kde je evidovaný neskorší čas pridelenia. V danej veci preto došlo k porušovaniu zákonnej požiadavky na náhodné pridelenie veci odvolaciemu senátu krajského súdu a dovolaciemu senátu najvyššieho súdu, čím bolo dotknuté právo sťažovateľky na zákonného sudcu.

33. V podaní doručenom 2. augusta 2023 sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vyžiadal od orgánov činných v trestnom konaní komunikáciu [REDAKOVANÉ] medzi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] týkajúcu sa „[REDAKOVANÉ]“, a v podaní z 9. augusta 2023 navrhla na základe predložených medializovaných informácií, aby ústavný súd zabezpečil vyšetrovací spis, ktorého predmetom je obvinenie [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vo veci ovplyvňovania konania, ktoré je predmetom ústavnej sťažnosti.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

34. Podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou ústavnej sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Text uvedený mimo petitu pokladá ústavný súd za súčasť odôvodnenia ústavnej sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (m. m. I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

35. Sťažovateľka považuje napadnuté rozhodnutia za svojvoľné a arbitrárne z dôvodu zásadných procesných pochybení konajúcich súdov (vydanie nezákonného rozhodnutia o vylúčení verejnosti, záver o viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu v konaní o neodkladnom opatrení, nedoručovanie podaní žalovaných sťažovateľke pred pojednávaním, porušenie rovnosti účastníkov konania a práva na prejednanie veci pred nezávislým súdom), ako aj z dôvodu nesprávneho

právneho posúdenia jej nárokov. Poukazuje tiež na prietáhy v konaní, ktoré trvalo viac ako päť rokov.

36. Ústavný súd pred samotným posúdením námietok sťažovateľky uvádza, že prílohou ústavnej sťažnosti nie je odvolanie sťažovateľky podané proti napadnutému rozsudku okresného súdu, preto čo sa týka odvolacích námietok sťažovateľky vychádzal len z obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu. Keďže prílohou ústavnej sťažnosti je len dovolanie podané žalobcom 2, ústavný súd postupoval obdobne aj pri ústavnom prieskume rozhodnutia najvyššieho súdu, keď vychádzal len z obsahu dovolania sťažovateľky reprodukovanej najvyšším súdom v napadnutom uznesení (body 16, 17, 18, 21, 22 a 29).

IV.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 26 ústavy a práva podľa čl. 10 dohovoru uznesením o vylúčení verejnosti:

37. Sťažovateľka namieta porušenie práva na slobodu prejavu a práva na informácie uznesením o vylúčení verejnosti, pričom argumentuje jeho nezákonnosťou (rozpor s § 176 ods. 2 CSP) a skutočnosťou, že bolo prijaté bez písomného vyhotovenia a bez akéhokoľvek zdôvodnenia v zápisnici o pojednávaní.

38. Podľa právnych názorov ústavného súdu vyslovených napr. v rozhodnutiach vo veciach sp. zn. II. ÚS 28/96 a sp. zn. II. ÚS 7/00 sloboda prejavu a právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa zaručuje každému jednotlivcovi ako jeho základné právo. Prostredníctvom práva prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa každému umožňuje dozvedieť sa informáciu a získať informáciu do svojej dispozičnej sféry a v nej informáciu spracovať pre svoju potrebu i potrebu iných, keďže v súlade s ústavou k nemu patrí aj právo informáciu ďalej rozširovať.

39. Z príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako strana napadnutého konania bola spolu so svojim právnym zástupcom prítomná na pojednávaní konanom na okresnom súde 14. decembra 2017. Na tomto pojednávaní sťažovateľke bolo umožnené zastávať a prezentovať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov (okresného súdu, pozn.). Za tejto situácie je sťažnosť sťažovateľky namietajúca porušenie jej práva na slobodu prejavu a práva na informácie uznesením o vylúčení verejnosti zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietnutá.

40. Pokiaľ sťažovateľka namieta, že uznesením o vylúčení verejnosti bolo zasiahnuté do označených práv ďalších prítomných členov občianskeho združenia [REDAKOVANÉ], ktorí postúpili svoje nároky na združenie [REDAKOVANÉ] a ktoré boli predmetom napadnutého konania na základe pripustenia zmeny žaloby, ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť je v tejto časti podaná zjavne neoprávnenou osobou.

41. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti vo vzťahu ku konaniu o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy opakovane vyslovil, že ústavnú sťažnosť nemôže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv alebo slobôd iných osôb, nie svojich (II. ÚS 191/04). Domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Keďže v predmetnej veci ústavný súd považoval sťažovateľku za zjavne neoprávnenú osobu na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, z tohto dôvodu ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde.

42. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že právo sťažovateľky na verejné prerokovanie jej veci, ktoré mohlo byť uznesením o vylúčení verejnosti porušené, je obsahom čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré v petite ústavnej sťažnosti nenamieta, preto, ako už bolo uvedené (v bode 30), možnosť jeho porušenia nebola predmetom ústavno-súdneho prieskumu.

IV.2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy a práv podľa čl. 6 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom okresného súdu:

43. Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy). Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Uplatnenie právomoci krajského súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

IV.3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ústavy a práv podľa čl. 6 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu:

44. Sťažovateľka v dovolaní proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu jeho prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. e) a f) CSP, pričom najvyšší súd sa s jej námietkami uplatnenými v rámci týchto dovolacích dôvodov v odôvodnení napadnutého uznesenia vysporiadal, preto uplatnenie právomoci najvyššieho súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy). Predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu preto bola vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti len námietka nesprávneho právneho posúdenia nároku sťažovateľky uplatneného žalobou, s ktorým sa krajský súd stotožnil, a námietka nevykonania ňou navrhnutých dôkazov.

45. Ústavný súd považuje za potrebné podotknúť, že sťažnostná argumentácia má charakter pokračovania dôvodov opravných prostriedkov podaných sťažovateľkou v konaní vo veci samej (odvolanie, dovolanie). Vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov však nie je ústavný súd alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

46. Ústavný súd preskúmaním záverov a dôvodov, na ktorých založil krajský súd svoj potvrdzujúci rozsudok, dospel k záveru, že jeho rozhodnutie je ústavne udržateľné. Odvolací súd sa stotožnil s názorom, že riešenie vecnej legitímácie v spore bolo zásadnou otázkou a okresný súd ju posúdil správne, keď konštatoval absenciu hmotnoprávneho nároku, či už zo zmluvy o prevode akcií, z rozhodnutia o privatizácii alebo priamo zo zákona o veľkej privatizácii. Aj keď konštatoval neexistenciu aktívnej legitímácie žalobcov, okresný súd dôsledne riešil aj samotný predmet sporu, hoci v danej situácii sa mohol obmedziť na (odôvodnený) záver o nedostatku aktívnej legitímácie.

47. Krajský súd uviedol, že na zmluvu o prevode akcií a jej dodatky je potrebné aplikovať zákon o veľkej privatizácii, zákon č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“) a podporne Obchodný zákonník a Občiansky zákonník. Odvolací súd aplikoval na sporné ustanovenie čl. VII bod b) zmluvy o prevode akcií všeobecné zásady výkladu právnych úkonov – ustanovenia § 266 ods. 1 až ods. 3 Obchodného zákonníka. Keď ani v prolongovanej lehote neprišlo k splneniu povinnosti kupujúceho podľa čl. VII ods. 1 písm. b) zmluvy, zaplatil právny predchodca žalovaného 2 sumu 10 000 000 Sk z titulu zmluvnej pokuty. Následne došlo k uzatvoreniu dodatku č. 2, ktorým zmluvné strany dojednali, že uhradenie sumy 10 000 000 Sk je kvalifikované ako odstupné, ktorým si vyporiadali sporné práva a povinnosti zo zmluvy. Odvolací súd zhodnotil, že uzatvorením dodatku č. 2 došlo k zrušeniu povinnosti podľa čl. VII ods. 1 písm. b) zmluvy. Tento prejav vôle nemožno vykladať inak ako podľa zhodného tvrdenia zmluvných strán, ktorý je navyše podporený okolnosťami, ktoré boli v konaní preukázané (uhradenie sumy 10 000 000 Sk, ktoré FNM nespochybnil).

48. Krajský súd tiež skúmal, či je možné nazerať na zmluvu o prevode akcií ako na zmluvu v prospech tretej osoby v zmysle § 50 Občianskeho zákonníka. Zmluvu podrobil skúmaniu z hľadiska jej určitosti a konštatoval, že aj keby čl. VII ods. 1 písm. b) zmluvy bol platným ustanovením, obsah tohto článku nie je dostatočne adresný a konkrétny, pre jeho neurčitosť nie je možné z neho vyvodiť konkrétne právo, ktoré si sťažovateľka v konaní uplatnila. V spornom článku zmluvy nie sú pomenovaní ani zamestnanci, ani ich konkrétne právo, z hľadiska počtu, rozsahu, druhu a menovitej hodnoty akcií, čo zakladá jeho absolútnu neplatnosť (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka) pre jeho neurčitosť. Sporné ustanovenie zmluvy trpí aj vadou počiatocnej nemožnosti plnenia z dôvodu, že v danom čase platilo ustanovenie § 161 – § 161b Obchodného zákonníka, ktoré pripúšťalo nadobúdanie vlastných akcií akciovou spoločnosťou len za zákonom ustanovených podmienok, ktorých splnenie žalobcovia nepreukázali. Krajský súd na základe uvedeného konštatoval, že hmotnoprávny nárok žalobcom zo zmluvy o prevode akcií nevznikol.

49. Pokiaľ žalobcovia svoju aktívnu vecnú legitímáciu vyvodzovali priamo zo zákona o veľkej privatizácii, a to z § 10 ods. 7, krajský súd bol toho názoru, že aj keď rozhodnutie o privatizácii znelo v súlade s týmto ustanovením, samotné ustanovenie pripúšťa len možnosť, nie povinnosť zaviazat' nadobúdateľa privatizovaného podniku povinnosťou voči zamestnancom. Odvolací súd poukázal aj na § 10 ods. 12 zákona o veľkej privatizácii, podľa ktorého rozhodnutie o privatizácii môže zmeniť prezídium v prípadoch, keď po vydaní rozhodnutia vyjdú dodatočne najavo skutočnosti, ktoré neboli známe v čase vydania rozhodnutia o privatizácii a mali by na pôvodné rozhodovanie o privatizácii podstatný vplyv. Podľa okolností, ktoré vyšli v konaní najavo, došlo k zmene pôvodného privatizačného rozhodnutia, ktoré napadli žalobcovia pre jeho neplatnosť, kvôli nedostatku kompetencie, vzhľadom na to, že nebolo odsúhlasené prezídiom fondu. Krajský súd

však konštatoval, že za FNM podpisovali rozhodnutia o privatizácii, zmluvu o prevode akcií a dodatky č. 1 a č. 2 osoby, ktoré boli preukázateľne zapísané v obchodnom registri ako osoby s pôsobnosťou konať za tento subjekt. Odvolací súd s poukazom na princíp materiálnej pravdy konštatoval, že za fond konali osoby, ktoré mali túto kompetenciu a žalobcovia nepreukázali opak, teda nevyvrátili obsah zápisu v obchodnom registri. Ku kompetenčnému nedostatku teda nedošlo a dodatky č. 1 a č. 2 sú platné právne úkony. Dodatky boli spísané v rámci možnosti zmeniť privatizačné rozhodnutie a v rámci možnosti, nie povinnosti, zaviazať nadobúdateľa privatizovaného podniku na povinnosť voči zamestnancom privatizovaného podniku. K pôvodnému rozhodnutiu o privatizácii, ako aj k § 10 ods. 7 zákona o veľkej privatizácii krajský súd dodal, že neobsahujú žiadne konkrétne a adresné právo, dostatočne určiteľné vo vzťahu k sťažovateľke, ktoré by bolo možné vymáhať v tomto spore. Odvolací súd poukázal tiež na ručenie fondu, ktoré vzniklo v súlade s § 15 zákona o veľkej privatizácii, a uviedol, že pokiaľ mali zamestnanci určité práva, ktoré vyvodzovali zo zmluvy o prevode akcií, mohli sa v zákonom ustanovenej lehote obrátiť na FNM z titulu ručenia, k čomu však nedošlo. Odvolací súd preto konštatoval, že ani z titulu zákona, ani z titulu rozhodnutia o privatizácii k nadobudnutiu hmotnoprávneho nároku ako základu pre aktívnu legitimáciu žalobcov nedošlo.

50. Odvolací súd sa zaoberal aj odvolacími námietkami žalobcov procesného charakteru. Vo vzťahu k námietke o nepripustení združenia [REDAKOVANÉ] do konania konštatoval, že k preukázaniu prevodu práv zmluvami o postúpení nedošlo (pohľadávka ako predmet postúpenia nikdy neexistovala, za žalobcu 2 konala neoprávnená osoba), preto súd nemohol návrhu na zmenu žalobcu vyhovieť. Pokiaľ ide o namietanú predčasnú zmenu petitu, odvolací súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že išlo o procesnú chybu, ktorej sa dopustil vyšší súdny úradník tým, že zmenu petitu pripustil, hoci išlo o zmenu navrhnutú subjektom, ktorý nebol sporovou stranou. Proti tomuto rozhodnutiu však žiadna z oprávnených sporových strán nepodalala odvolanie a rozhodnutie sa stalo právoplatným. Pretože konajúci súd má rozhodovať o všetkých návrhoch, nemal inú možnosť ako postupovať v zmysle procesných pravidiel a rozhodnúť aj o tomto petite. Odvolací súd konštatoval, že i keď išlo o procesné pochybenie, nemalo uvedené pochybenie negatívny vplyv na procesné práva žalobcov.

51. K námietkam žalobcov o nesprávnych procesných rozhodnutiach (vylúčenie verejnosti, nedoručenie vyjadrení žalovaných žalobcovi 2 a nevykonanie navrhovaných dôkazov) odvolací súd konštatoval, že žalovaný 1 sa domáhal vylúčenia verejnosti z dôvodu, že sa bude prejednávať vec, ktorá súvisí s citlivými skutočnosťami aj ohľadne jeho majetkových pomerov, zároveň poukázal na záväzok mlčanlivosti, ktorý je dojednaný v privatizačnej zmluve. Krajský súd považoval uvedené rozhodnutie okresného súdu za odôvodnené a súladné s § 176 ods. 2 CSP a konštatoval, že vylúčením verejnosti neboli upreté práva žalobcov, keď [REDAKOVANÉ] bol posúdený ako osoba, ktorá nemá právo konať za žalobcu 2, a preto musel pojednávaciu miestnosť opustiť. Jeho neprítomnosť však bola spôsobená nepreukázaním jeho oprávnenia konať za žalobcu 2, a nie priamo vylúčením verejnosti. Námietka zaujatosti sudcu uplatnená žalobcami bola riadne postúpená nadriadenému súdu na rozhodnutie, ktorý uvedenú námietku posúdil ako neprípustnú z dôvodu, že sa týkala len procesného postupu konajúceho sudcu. Nedoručenie vyjadrení žalovaných zo strany okresného súdu žalobcovi 2 môže byť objektívne procesným pochybením súdu v prípade, ak je takej intenzity, ktorá spôsobuje porušenie práva na spravodlivý proces. Zo zápisnice z pojednávania zo 14. decembra 2017 vyplýva, že sa z tohto pojednávania ospravedlnil

žalobca 2 a súhlasil s prejednaním bez jeho prítomnosti. Odvolací súd tiež konštatoval, že o obsahu spisu sa informoval žalobca 1, ktorý má totožné právne zastúpenie ako žalobca 2. Za daných okolností sa o obsahu spisu mal možnosť dozvedieť tiež žalobca 2, čo preukazuje aj totožnosť podaní v odvolacom konaní. Pokiaľ ide o zamietnutie dôkazov, ktoré navrhovali žalobcovia, odvolací súd uviedol, že išlo o nehospodárne návrhy, ktorých výsledkom by neboli preukázané tvrdenia žalobcov. Išlo napríklad o výsluch [REDACTED] a [REDACTED], ktorí mali vypovedať ku skutočnostiam ohľadne predsedu žalobcu 2 ako osoby oprávnenej konať za združenie. K ďalším návrhom na vykonanie dôkazov (predloženie privatizačného spisu a zoznamu akcionárov privatizovaného podniku), ktoré okresný súd, postupujúc podľa § 185 ods. 1 CSP, zamietol, krajský súd uviedol, že privatizačný spis a okolnosti privatizácie bolo zbytočné dokazovať, pretože už bolo predtým konštatované, že týmto procesom neboli dotknuté práva žalobcov.

52. V závere krajský súd uviedol, že aj v prípade, ak by dospel k pozitívnemu záveru o aktívnej vecnej legitímácii na strane žalobcov, právo žalobcov je premlčané v celom rozsahu. Žalobcovia si voči žalovaným uplatňujú aj nárok náhradu škody, keďže nároku na vydanie akcie nemožno vyhovieť vzhľadom na to, že zanikol subjekt (pôvodne žalovaný 2), ktorého imanie tvorili tieto akcie a základné imanie jeho právneho nástupcu už netvorila akcie pôvodného subjektu. Nárok na náhradu škody si mohli žalobcovia uplatniť v zákonnej premlčacej dobe ustanovenej v § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ide o náhradu škody fyzickej osoby). Najneskôr od vzniku žalobcu 2 (24. novembra 2005) sa mohla sťažovateľka dozvedieť o vzniknutej škode a kto za ňu zodpovedá, teda sa právo premlčalo 24. novembra 2008. Zároveň objektívna premlčacia doba uplynula 1. januára 2009 ako desaťročná od uplynutia doby na plnenie povinnosti podľa čl. VII ods. 1 písm. b) zmluvy o prevode akcií, ktorá začala plynúť 1. januára 1999. K námietke žalobcov, že žalovaní úmyselne spôsobili uplynutie premlčacej doby, krajský súd konštatoval, že žalobcovia nepreukázali zneužitie práva a spôsobenie uplynutia premlčacej doby zo strany žalovaných. Žalovaní oznamovali bývalým zamestnancom názor, ktorý prezentujú aj v tunajšom konaní, že im právo zo zmluvy o prevode akcií nepatrí, nezamlčovali ani nezatajovali skutočnosti, ktoré by tento právny stav podstatne menili v prospech žalobcov. Na ich konanie sa nedá nazerať ako na úmyselné zdržiavanie s cieľom benefitovať z uplynutia premlčacej doby. Navyše, z časových súvislostí je zjavné, že žalobcovia mali možnosť uplatniť si svoj tvrdený nárok po tom, ako vznikol žalobca 2, ktorého cieľom bolo práve uplatňovanie týchto práv. Vo vzťahu k dividendám krajský súd uviedol, že keďže nárok ako taký (akcie) nebol priznaný, nie je možné priznať pokračovacie plnenie z neho plynúce. Čo sa týka odstúpenia od zmluvy o prevode akcií, krajský súd konštatoval, že argumentácia o splnení rozvázovacej podmienky, ktorá mala byť naplnená podstatným porušením zmluvy o prevode akcií, nie je akceptovateľná. Odstúpenie je právny úkon zmluvnej strany, ktorý je strane priznaný buď zmluvne alebo zákonom. Zároveň však platí, že žiadna strana sa nemôže vopred vzdať svojho práva a medzi takéto práva patrí aj možnosť rozhodnúť sa, či uplatní nárok na zrušenie zmluvy, alebo nie. FNM sa rozhodol neuplatniť toto právo. Automatické odstúpenie v systéme slovenského záväzkového práva nemá právny základ a bolo by proti vôli zmluvných strán, a tým aj porušením zásady zmluvnej voľnosti. Pokiaľ ide o námietku žalobcov, že okresný súd sa nesprávne riadil rozsudkami v analogických konaniach (rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 6C/125/2006 z 11. augusta 2009 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/315/2009 zo 16. septembra 2010, pozn.), krajský

súd uviedol, že z textu odôvodnenia jasne vyplýva, že súd len poukazoval na rozhodnutia v obdobných veciach, nepovažoval ich za právne záväzné a vôbec nie za prekážku už rozhodnutej veci. To isté platí aj o rozhodnutí krajského súdu o neodkladnom opatrení.

53. Poukazujúc na uvedené, ústavný súd nepovažuje záver konajúcich súdov o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky ako bývalej zamestnankyne SCP a žalobcu 2 ako občianskeho združenia, zastupujúceho práva bývalých zamestnancov SCP, za ústavne neakceptovateľný či popierajúci zmysel a účel aplikovaných právnych noriem. Krajský súd dostatočne objasnil (aplikujúc § 50 a § 37 Občianskeho zákonníka a § 161 – § 161b Obchodného zákonníka), prečo zo sporného ustanovenia zmluvy o prevode akcií nebolo možné vyvodiť konkrétne právo sťažovateľky uplatnené žalobou, a zaoberal sa aj otázkou, či jej hmotnoprávny nárok nevyplýva priamo zo zákona o veľkej privatizácii (z § 10 ods. 7, resp. z § 15 ods. 4), resp. z rozhodnutia o privatizácii, avšak s negatívnym záverom pre žalobcov.

54. Námietka sťažovateľky, že záver o nedostatku jej aktívnej vecnej legitímácie vychádza z nesprávnej aplikácie § 391 ods. 2 CSP, neobstoí, pretože z rozsudku okresného súdu nevplýva, že by tento právny záver bol prejavom viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu (vysloveného v konaní o neodkladnom opatrení), keď naň okresný súd poukázal len na zdôraznenie správnosti svojho záveru a súčasne poukázal aj na právoplatný rozsudok Okresného súdu Ružomberok v obdobnej veci sp. zn. 6C/125/2006.

55. Sťažovateľka namieta, že konajúce súdy sa nezaoberali podstatnými skutkovými okolnosťami privatizácie ■■■■, otázkou, či bola zmluva o prevode akcií zrušená pre opakované porušenie povinností kupujúcim, neplatnosťou dodatkov k zmluve o prevode akcií, ktorými došlo k zmene podmienok privatizácie, z čoho vyvodzuje záver o arbitrárnosti a svojvoľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

56. Podľa § 5 zákona o veľkej privatizácii prevod majetku podľa tohto zákona sa vykoná na základe rozhodnutia o privatizácii podniku alebo jeho časti, alebo na základe rozhodnutia o privatizácii majetkovej účasti štátu na podnikaní inej právnickej osoby vydaného na základe privatizačného projektu.

57. Podľa § 10 ods. 1 zákona o veľkej privatizácii rozhodnutie o privatizácii priamym predajom mimo verejnej obchodnej súťaže alebo verejnej dražby vydáva Prezídium Fondu národného majetku Slovenskej republiky na návrh Výkonného výboru Fondu národného majetku Slovenskej republiky. Rozhodnutie o privatizácii v ďalších veciach si prezídium môže vyhradiť.

58. Podľa § 10 ods. 6 zákona o veľkej privatizácii na rozhodovanie o privatizácii sa nevzťahujú všeobecné ustanovenia o správnom konaní. Toto rozhodnutie nepodlieha preskúmaniu súdom.

59. Podľa § 10 ods. 7 písm. b) zákona o veľkej privatizácii Fond národného majetku môže uložiť nadobúdateľovi privatizovaného majetku povinnosť zabezpečiť účasť zamestnancov privatizovaného podniku, a to na jeho privatizácii:

b) vydaním zamestnaneckých akcií akciovou spoločnosťou, ktorá je nadobúdateľom privatizovaného majetku alebo jeho časti, zamestnancom privatizovaného podniku minimálne v rozsahu 10 % jej základného imania.

65. Čo sa týka argumentácie sťažovateľky o zrušení zmluvy splnením rozvázovacej podmienky, ktorá mala byť naplnená podstatným či opakovaným porušením zmluvy o prevode akcií, resp. o automatickom odstúpení od zmluvy z dôvodu jej podstatného porušenia, s touto argumentáciou sa nemožno stotožniť. Inštitúty automatického zrušenia zmluvy, resp. automatického odstúpenia od zmluvy slovenské záväzkové právo nepozná, ich aplikáciu nepredpokladal ani zákon o veľkej privatizácii, a to ani v prípade obligatórneho odstúpenia od zmluvy. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 14 ods. 5 zákona o veľkej privatizácii, ktorý má kogentnú povahu a upravuje prípad obligatórneho odstúpenia od zmluvy zo strany fondu (nesplnenie povinnosti zaplatiť prvú splátku alebo jednorazovú splátku celej kúpnej ceny vo výške a v lehote dohodnutej v zmluve, pozn.) a súčasne stanovuje, že účinky odstúpenia od zmluvy nastávajú doručením oznámenia o odstúpení od zmluvy nadobúdateľovi privatizovaného majetku. Tomuto kogentnému ustanoveniu korešponduje aj znenie čl. VIII ods. 5 zmluvy o prevode akcií, podľa ktorého odstúpenie od zmluvy je možné len písomným doručením do vlastných rúk s uvedením dôvodov odstúpenia. Preto samotné porušenie povinnosti kupujúcim podľa čl. VII ods. 1 písm. b) zmluvy o prevode akcií bez uplatnenia práva fondu odstúpiť od zmluvy nemohlo mať za následok jej automatické zrušenie. Z príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že FNM nevyužil svoje právo odstúpiť od zmluvy o prevode akcií, ale pristúpil na uzatvorenie dodatku č. 1, ktorým sa zmluvné strany dohodli na prolongácii povinnosti kupujúceho vyplývajúcej z čl. VII ods. 1 písm. b) do 31. decembra 1998, a keď nedošlo k jej splneniu ani v tejto lehote, dodatkom č. 2 dohodli, že zaplatením zmluvnej pokuty 10 000 000 Sk záväzok kupujúceho presadiť vydanie akcií zanikne.

66. Vzhľadom na záver konajúcich súdov, že zmluva o prevode akcií nie je zmluvou v prospech tretej osoby, keďže stanovuje len práva a povinnosti účastníkov tejto zmluvy, a teda zo zmluvy o prevode akcií sťažovateľke nevzniklo právo na vydanie akcií, bolo bez právneho významu zaoberať sa otázkou platnosti následne uzatvorených dodatkov k zmluve, resp. skúmať ich údajný rozpor s kogentnými ustanoveniami zákona o veľkej privatizácii. V tomto kontexte nebol relevantným ani nálezh ústavného súdu č. k. PL. ÚS 1/96 z 21. novembra 1996, v dôsledku ktorého kompetencia rozhodovať o privatizácii priamym predajom opäť prešla z fondu na vládu Slovenskej republiky, keďže označený nálezh je už z obdobia po privatizácii ■■■ a mohol mať dopad len na následne uzatvorené dodatky.

67. Nedôvodnou je tiež námietka sťažovateľky, že konajúce súdy neaplikovali na jej prípad zákon o veľkej privatizácii a právny vzťah posudzovali výlučne ako súkromnoprávny, keďže z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu nepochybne vyplýva, že po tom, keď krajský súd konštatoval, že zo sporného ustanovenia zmluvy o prevode akcií právo sťažovateľky uplatnené žalobou nie je dané, zaoberal sa tiež otázkou, či hmotnoprávny nárok sťažovateľky nevyplýva priamo zo zákona o veľkej privatizácii, konkrétne z § 10 ods. 7, resp. z § 15 ods. 4. Krajský súd (v bode 28 odôvodnenia) uviedol, ktoré právne predpisy aplikoval na zmluvu o prevode akcií a jej dodatky, a ich aplikáciu aj podrobne odôvodnil, pričom na zmluvu aplikoval aj § 50 Občianskeho zákonníka, ktorého uplatnenia sa sťažovateľka výslovne domáhala.

68. Keďže súdy dospeli k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky vychádzajúceho zo zistenia, že nebola účastníčkou zmluvy o prevode akcií, nemožno považovať za ústavne neudržateľné rozhodnutie okresného súdu nevykonať sťažovateľkou navrhované dôkazy predložením privatizačného spisu a zoznamu akcionárov privatizovaného podniku z dôvodu,

že by to bolo nevhodné. Vo vzťahu k nevykonaniu dôkazu – výsluchu [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] ústavný súd akcentuje skutočnosť, že tento dôkaz sa netýkal samotného predmetu konania ani samotnej sťažovateľky v postavení žalobcu 1, ale bol navrhnutý na preukázanie osoby oprávnenej konať za žalobcu 2 ako občianske združenie, preto nevykonanie tohto dôkazu bolo bez vplyvu na procesné postavenie sťažovateľky v konaní, aj na výsledok sporu.

69. Ústavný súd v kontexte už uvedeného považoval za nadbytočné zaoberať sa právnym posúdením otázky premlčania nároku sťažovateľky, keďže tvrdenia o premlčení nároku neboli pre rozhodnutie veci významné.

70. Poukazujúc na uvedené, ústavný súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľky o arbitrárnosti a svojvoľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu a o jeho nedostatočnom odôvodnení a dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.4. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ústavy a práv podľa čl. 6 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

71. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže v konkrétnej veci uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (aj keď toto posúdenie najvyšším súdom je z hľadiska jeho ústavnej udržateľnosti preskúmateľné ústavným súdom v konaní o ústavnej sťažnosti). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018).

72. Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľka v dôvodoch ústavnej sťažnosti neformuluje kritiku selektívne voči jednotlivým napadnutým rozhodnutiam všeobecných súdov, ale námietky sú prednesené voči všetkým trom napadnutým rozhodnutiam spoločne. Postupu najvyššieho súdu sťažovateľka vytká v podstate len to, že sa odmietol zaoberať obsahom komunikácie označenej ako [REDAKOVANÉ], ktorú predložila až vo vyjadrení z 30. októbra 2020. Tento prístup sťažovateľky však znamená, že v časti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu nie je zohľadnená skutočnosť mimoriadnej povahy dovolania ako opravného prostriedku, čo má za následok jednak to, že najvyšší súd v rámci konania o dovolaní nemá možnosť preskúmať právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu v celej šírke skutkového a právneho základu, ale aj to, že dovolateľova zodpovednosť za procesnú perfektnosť dovolania v zmysle dôsledného rešpektovania zákonom predpísaného vymedzenia jeho dôvodov je posilnená.

73. Z obsahu dovolacieho uznesenia ústavný súd zistil, že sťažovateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z § 420 písm. e) a f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. e) CSP videla v tom, že odvolací súd nesprávne konštatoval, že procesné pochybenia okresného súdu v súvislosti s nedoručením vyjadrení žalovaných neboli tak zásadné, že bolo možné mať pochybnosť o nezaujatosti sudcu súdu prvej inštancie. Najvyšší súd k tomuto dovolaciemu dôvodu s poukazom na § 49 ods. 1 až 3 CSP uviedol, že sťažovateľka vo vzťahu k námietke

zaujatosti zákonného sudcu namieta nie jeho pomer k sporu, stranám, k zástupcom či osobám zúčastneným na konaní, ale namieta procesný postup, ktorý však nie je v zmysle zákona dôvodom na vylúčenie zákonného sudcu. Žalobcovia aj z uvedeného dôvodu podali námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi podaním z 21. decembra 2017, o ktorej však odvolací súd nerozhodol, a to s poukazom na § 53 ods. 3 CSP, keďže išlo o námietku spočívajúcu v procesnom postupe sudcu, na ktorú súd prvej inštancie nemal prihliadať. K tvrdeniam o prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. e) CSP uvedených sťažovateľkou v podaní z 29. októbra 2020 dovolací súd poukázal na § 430 CSP, v zmysle ktorého rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. Keďže argumentácia sťažovateľky o zasahovaní do nezávislosti súdnictva vo vzťahu ku komunikácii „[REDAKOVANÉ]“ bola predložená až po uplynutí lehoty na podanie dovolania, dovolací súd na ňu neprihliadol.

74. Podľa najvyššieho súdu argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP smerovala najmä k tomu, že hoci krajský súd vo veci rozhodol s poukazom na § 387 ods. 1 a 2 CSP, uviedol nové právne posúdenie s ohľadom na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, čím malo dôjsť k nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu. Súčasne sťažovateľka uviedla právne posúdenie, ktoré považovala za správne. S ohľadom na takto vymedzený dovolací dôvod dovolací súd poukázal na konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej sa pod procesným postupom rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných práv, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci a ani jeho odôvodnenie. Vzhľadom na obsah dovolania sťažovateľky najvyšší súd konštatoval, že dovolateľka neuviedla, akým konkrétnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k znemožneniu realizácie jej procesných práv. Z obsahu dovolania bolo zrejmé, že dovolatelia spochybňujú správnosť záverov odvolacieho súdu, čím v skutočnosti namietajú nesprávnosť skutkových zistení a právneho posúdenia veci odvolacím súdom, nesprávnosť ktorých však nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Nesprávne právne posúdenie veci možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, avšak samo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Odvolací súd mal podľa sťažovateľky porušiť § 387 ods. 2 CSP, keď na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol ďalšie dôvody, pričom podľa sťažovateľky malo ísť o nové právne posúdenie. Dovolací súd z obsahu rozsudku okresného súdu zistil, že žalobcovia v spore odvodzovali svoju aktívnu legitímáciu aj zo zákona o veľkej privatizácii, pričom v odôvodnení rozhodnutia poukázal súd na ustanovenia uvedeného zákona, v dôsledku čoho nemohlo ísť zo strany odvolacieho súdu o nové právne posúdenie. Uvedenú skutočnosť potvrdzuje i to, že krajský súd dospel k záveru o správnosti nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov v spore, pričom vo svojom odôvodnení len doplnil ďalšie dôvody na podporu uvedenej argumentácie, a nie nové či iné právne posúdenie odlišné od okresného súdu. Otázka aktívnej vecnej legitímácie bola zásadnou otázkou v spore, s ktorou sa sudy nižšej inštancie náležite vysporiadali, pričom tvrdenia o premlčaní nároku či platnosti čl. VII ods. 1 písm. b) a čl. VIII zmluvy o prevode akcií neboli pre rozhodnutie veci významné. Aj napriek tomu sa s uvedenými námietkami odvolací súd náležite vysporiadal. K dovolacej námietke o neúplnosti niektorých skutkových zistení dovolací súd uviedol, že neúplnosť, resp. nesprávnosť skutkových zistení súdov nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, pričom poukázal na viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne

domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

75. Dovolací súd k námietke o porušení procesných ustanovení nevyhotovením uznesenia o vylúčení verejnosti v písomnej podobe doplnil, že podľa § 176 ods. 2 CSP vylúčenie verejnosti súd vhodným spôsobom oznámi. O vylúčení verejnosti súd rozhoduje uznesením, ktoré treba považovať za uznesenie o úprave vedenia konania podľa § 237 ods. 2 CSP. Uznesenia, ktorými sa upravuje vedenie konania, zostávajú bez vplyvu na rozhodnutie vo veci samej a nemôžu privodiť vážnejšiu ujmu na právach účastníkov. Týkajú sa spravidla takých otázok, ktoré v záujme hospodárneho vedenia konania vyžadujú rýchle riešenie bez toho, že by odopretie možnosti opravného prostriedku mohlo byť na ujmu práv účastníkov konania. S poukazom na § 235 ods. 2, § 355 ods. 2 a § 357 CSP proti takému uzneseniu odvolanie nie je prípustné, z tohto dôvodu nebol dôvod na jeho písomné vyhotovenie. Uvedené uznesenie bolo vyhlásené na pojednávaní konanom 14. decembra 2017, na ktorom boli prítomní sťažovateľka a jej právny zástupca. K tvrdeniam o nedoručení vyjadrení žalovaných žalobcom dovolací súd uviedol, že z obsahu spisu bolo zrejmé, že žalobcovia mali totožného právneho zástupcu, ktorého advokátsky koncipient 29. novembra 2017 nahliadol do súdneho spisu a s obsahom podaní mal možnosť sa oboznámiť.

76. Sťažovateľka prípustnosť dovolania vyvodzovala aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, zastavajúc názor, že rozhodnutie krajského súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Podľa nej išlo o právnu otázku posúdenia účinkov zápisu do evidencie občianskych združení. Podľa dovolacieho súdu z § 421 ods. 1 písm. b) vyplýva, že prípustná právna otázka v dovolacom konaní je taká, od posúdenia ktorej záviselo rozhodnutie dovolacieho súdu. Dovolateľkou vymedzená otázka však nebola pre rozhodnutie krajského súdu kľúčová, t. j. jeho rozhodnutie nezáviselo od vyriešenia otázky, aké účinky mal zápis občianskeho združenia do evidencie občianskych združení. Podstatnou skutočnosťou, pre ktorú žalobe nebolo vyhovené, bol nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcov. Sťažovateľkou nastolená právna otázka preto nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

77. S poukazom na uvedené ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd poskytol základným právam sťažovateľky súdnu ochranu v medziach zákona, ktorý základné právo na súdnu ochranu vykonáva (čl. 51 ods. 1 ústavy), pričom tieto medze dôsledne rešpektoval, a preto mu z ústavno-právneho hľadiska nemožno nič vytknúť. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, preto nezistil, že by účinky výkonu jeho dovolacej právomoci pri posudzovaní prípustnosti dovolania sťažovateľky podľa ustanovení § 420 písm. e) a f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP boli nezlučiteľné so základným právom strany konania na súdnu ochranu.

78. V súvislosti s tvrdením sťažovateľky o podozrení z manipulácie pri prideľovaní vecí (rovnakému) odvolaciemu senátu ústavný súd konštatuje, že samotná skutočnosť, že o neodkladnom opatrení aj o veci samej rozhodoval ten istý odvolací senát, ešte neindikuje porušenie práva sťažovateľky na nezávislý a nestranný súd. Podľa § 49 ods. 2 CSP je dôvodom na vylúčenie sudcu okolnosť, že prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. Sťažovateľka v celom priebehu konania namietala porušenie práva na nezávislý a nestranný súd, poukazujúc len na procesné pochybenia okresného súdu, pričom argumentáciu o zasahovaní do nezávislosti súdnictva v súvislosti s komunikáciou „[REDAKOVANÉ]“ uplatnila až vo vyjadrení z 30. októbra 2020, teda po uplynutí lehoty na podanie dovolania. Preto ak sa najvyšší súd

uvedenou argumentáciou nezaoberal, neporušil tým označené práva sťažovateľky. V tejto súvislosti ústavný súd dopĺňa, že vyšetrowanie sťažovateľkou označených podozrení o nezákonom ovplyvňovaní sudcov konajúcich v dotknutej veci je predmetom samostatného trestného konania. V kontexte predložených medializovaných informácií a okolností popisovaných sťažovateľkou prichádza do úvahy (potenciálne) možnosť obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku, a to v prípade preukázania konania sudcu naplňujúceho skutkovú podstatu trestného činu, keď zároveň v dôsledku takéhoto konania bolo rozhodnuté v neprospech strany sporu [§ 397 písm. c) CSP].

79. Keďže ústavný súd nezistil relevantnú súvislosť medzi namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ústavy a práv podľa čl. 6 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

80. Pokiaľ sťažovateľka v dôvodoch ústavnej sťažnosti namietala porušenie zásady rovnosti strán konania, táto jej námietka nie je prípustná. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces, súčasťou ktorého je tiež právo na zachovanie rovnosti strán v konaní (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017). Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka túto námietku mohla a mala uplatniť v dovolaní podanom podľa § 420 písm. f) CSP, čo súčasne vylučuje jej meritórny prieskum ústavným súdom.

81. Predmetom prieskumu ústavného súdu nemohla byť ani námietka o porušení práv sťažovateľky odňatím možnosti konať pred súdom žalobcovi 2 a združeniu [REDACTED] z dôvodu nepripustenia jeho vstupu do konania. Aj v tomto prípade ústavný súd považoval sťažovateľku za zjavne neoprávnenú osobu na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, keď namieta porušenie základných práv alebo slobôd iných osôb, nie svojich.

IV.5. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu:

82. Pokiaľ ide o námietku porušenia základného práva vlastníť majetok a práva na pokojné užívanie majetku, z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namietala porušenie týchto práv v spojení, resp. ako dôsledok namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ústavy a práv podľa čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nedospel k záveru, že by napadnutými rozhodnutiami mohli byť porušené tieto práva sťažovateľky, a tým spochybnená ústavná udržateľnosť napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, neprichádzala do úvahy ani možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou označených práv. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

IV.6. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 33Cb/71/2016,

postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 1Cob/144/2018 a postupom najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 4Obdo/36/2019:

83. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

84. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

85. Ústavný súd konštatuje, že zo samotnej sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že napadnuté konanie bolo v merite vecí právoplatne skončené potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu č. k. 1Cob/144/2018 z 29. novembra 2018, ktorý bol doručený právnenému zástupcovi sťažovateľky 22. januára 2019. Najvyšší súd rozhodol o dovolaniach žalobcov napadnutým uznesením č. k. 4Obdo/36/2019 z 31. mája 2021, ktoré bolo doručené právnenému zástupcovi sťažovateľky 19. júla 2021.

86. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v čase podania ústavnej sťažnosti k namietanému porušovaniu označených práv postupom okresného súdu, krajského súdu ani najvyššieho súdu v napadnutom konaní už nemohlo dochádzať, preto ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.7. K doplneniu ústavnej sťažnosti z 22. decembra 2022:

87. K námietkam uvádzaným sťažovateľkou v doplnení ústavnej sťažnosti (bod 32 tohto uznesenia) ústavný súd uvádza, že tieto svedčia v prospech referencie k čl. 48 ods. 1 ústavy, ktorý sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti neoznačila a ani v doplnení sťažnosti nežiadala rozhodnúť o jeho porušení. Ústavný súd sa uvedenými námietkami nemohol zaoberať vzhľadom na viazanosť dvojmesačnou lehotou na podanie ústavnej sťažnosti (§ 124 zákona o ústavnom súde), ako aj na ustanovenie § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania.

88. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky v nej uvedenými nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie

porušenia označených práv a slobôd. Z rovnakého dôvodu bolo bez právneho významu zaoberať sa návrhom na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. augusta 2023

Robert Šorl
predseda senátu